ФОНД ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ

ЛЕКОВИ 2023-2025

Аналитички извештај

Позитивна А листа · Болнички лекови · Условни буџети

Скопје, јуни 2026

Содржина

Извршно резиме 1

Вовед и методолошка рамка 2

1. Позитивна А листа — лекови на рецепт во ПЗЗ 3

2. Болнички лекови — секундарно и терцијарно ниво 8

3. Условни буџети за лекови 10

Заклучоци и препораки 12

Извршно резиме

Во извештајот се анализира потрошувачката на лекови на товар на ФЗО/државата за периодот 2023–2025 година низ трите канали преку кои се финансираат лековите во системот — Позитивната А листа, болничките лекови и условните буџети за лекови. Заедно, овие три сегменти ја опфаќаат целокупната потрошувачка на лекови во системот.

Табела. Вкупна потрошувачка за лекови по сегменти, 2023–2025 (милиони денари)

Сегмент	2023	2024	2025	Δ 25/23
Позитивна А листа	2.980,4	3.270,9	3.597,6	+20,7%
Болнички лекови (≈1/3 од трезорот)*	2.850,3	3.248,9	3.084,6	+8,2%
Условни буџети за лекови	2.444,6	3.014,9	4.397,8	+79,9%
ВКУПНО (проценето)	**8.275,3**	**9.534,7**	**11.080,0**	**+33,9%**

Извор: ФЗО

** За болничките лекови е земена проценката од ≈1/3 од трезорската ставка „лекови + медицински материјали“ (види Поглавје 2); останатите ≈2/3 (медицински материјали) не се вклучени во збирот. Збирот претставува проценета вкупна потрошувачка само на лекови.*

Клучни наоди:

- **Континуиран раст со ценовно потекло.** Амбулантската потрошувачка преку Позитивната А листа расте од 2,98 на 3,60 милијарди денари (+20,7%), додека обемот на рецепти расте само +7,9% — растот е претежно ценовно-структурен, поттикнат и од вклучувањето на 11 нови, поскапи генерики од 2024 година.
- **Кардиоваскуларните лекови доминираат.** Групата C прва ја надминува границата од 1 милијарда денари во 2025 и сама носи речиси половина од вкупниот раст на А листата.
- **Стабилна водечка кошница.** Истите 10 молекули ја водат потрошувачката по обем сите три години, на чело со metformin (A), додека rosuvastatin (C) е убедливо прв по вредност.
- **Намалување на потрошувачката на антибиотици.** Групата J (антиинфективни) е единствената голема група со пад и по обем и по износ — позитивен сигнал за порационална употреба на антибиотиците и контрола врз преписите.
- **Болничката потрошувачка се стабилизира.** По два силни раста (+30% и +14%), расходите за лекови и медицински материјали во 2025 за прв пат бележат пад (−5%) — знак за консолидација на набавките.
- **Условните буџети за лекови забрзано растат.** Растат за +79,9% за две години (2,44 → 4,40 милијарди денари), главно концентрирани во онкологијата и педијатријата — носители на иновативните и биолошките терапии.
- **Очекувана стабилизација на условните буџети.** По периодот на интензивен раст, веројатно ќе следи стабилизација — слично на болничките набавки што се израмнија во 2025 по претходните силни порасти.

Вовед и методолошка рамка

Овој извештај дава консолидиран и аналитички преглед на потрошувачката на лекови на товар на Фондот за здравствено осигурување на Република Северна Македонија (ФЗО) за периодот 2023–2025 година, структуриран во три меѓусебно поврзани сегменти преку кои се финансираат лековите во системот:

- **Позитивна А листа** — лекови на рецепт издадени преку ПЗУ аптеките во примарната здравствена заштита, кои директно паѓаат на товар на Фондот;
- **Болнички лекови** — лекови на секундарно и терцијарно ниво, чија цена е вклучена во болничките услуги и кои се набавуваат преку јавни набавки од ЈЗУ;
- **Условни буџети** — наменски средства за модерни и иновативни (надвор од Позитивна листа) терапии во терцијарните клиники.

Финансиските показатели се изразени во денари, освен каде што е поинаку наведено. Аналитичките коментари ги толкуваат трендовите во контекст на структурни, ценовни и политичко-фармацевтски фактори, а не само како нумерички промени.

1. Позитивна А листа — лекови на рецепт во ПЗЗ

Потрошувачката на лекови на рецепт на товар на Фондот преку аптеките бележи континуиран раст во целиот посматран период. Во 2025 година се реализирани 27.334.693 рецепти во вкупен износ од 3.597.646.608 денари.

Табела 1. Вкупна потрошувачка на лекови на рецепт во ПЗЗ, 2023–2025

Показател	2023	2024	2025	Δ 2025/2023
Број на рецепти	25.337.777	26.150.147	27.334.693	+7,9%
Вкупен износ (ден.)	2.980.436.315	3.270.928.452	3.597.646.608	+20,7%
Просечно рецепти/осигуреник	13,65	14,2	14,8	+8,4%
Просечен износ/осигуреник (ден.)	1.605,20	1.778,13	1.953,62	+21,7%

Извор: ФЗО

Клучен наод: вкупниот фактуриран износ расте речиси трипати побрзо од обемот на рецепти (+20,7% наспроти +7,9% во периодот). Растот, следствено, не е резултат на проширување на бројот на терапии, туку на структурно-ценовен ефект — поместување кон поскапи молекули во рамки на истите терапевтски групи и постепено зголемување на просечната вредност по рецепт. Дополнителен фактор за побрзиот раст на износот е вклучувањето на 11 нови генерики од 2024 година, кои претставуваат поскапи лекови и директно ја зголемуваат просечната вредност по рецепт.

Методолошка напомена: прикажаните износи претставуваат вкупен фактуриран износ по формирани (одобрени) цени на лековите, кои ја вклучуваат аптекарската маржа и 5% ДДВ.

Табела 2. Потрошувачка по АТЦ групи — вкупен фактуриран износ (ден.)

АТЦ група на лекови	2023	2024	2025	Δ 25/23
A Дигестивен тракт и метаболизам	436.049.317	497.012.287	533.928.217	+22,4%
B Крв и крвотворни органи	42.400.452	43.659.118	65.006.345	+53,3%
C Срце и крвни садови	754.516.481	856.981.081	1.010.410.232	+33,9%
D Дерматолошки лекови	23.467.628	23.084.400	26.425.280	+12,6%
G Генитоуринарен тракт и полови хормони	195.436.880	207.247.263	214.298.280	+9,7%
H Жлезди со внатрешно лачење*	42.988.295	49.707.168	51.218.741	+19,1%
J Антиинфективни за системска употреба	327.347.835	333.764.152	315.354.438	−3,7%
L Антинеопластични и имуномодулатори	39.312.233	38.927.752	48.440.246	+23,2%
M Коскено-мускулен систем	123.023.767	132.684.709	133.982.907	+8,9%
N Централен нервен систем (ЦНС)	457.402.809	488.747.380	547.234.526	+19,6%
P Антипаразитни лекови	2.091.273	2.465.486	2.559.817	+22,4%
R Респираторен систем	474.166.602	523.776.294	573.083.105	+20,9%
S Сензорни органи	59.425.212	64.628.534	67.336.247	+13,3%
V Останато	2.807.532	8.242.828	8.368.227	+198,0%
ВКУПНО	**2.980.436.315**	**3.270.928.452**	**3.597.646.608**	**+20,7%**

Извор: ФЗО

** со исклучок на полови хормони и инсулин.*

Аналитички акценти по терапевтски групи:

- **Кардиоваскуларни лекови (C)** — главен двигател на растот. Во 2025 за прв пат ја надминуваат границата од 1 милијарда денари (1.010,4 млн.), со пораст од +33,9% во периодот, и сами носат речиси половина од вкупното зголемување. Истовремено се водечка група и по обем и по износ.
- **Група B (крв)** — најнеобичен раст (+53,3% по износ) при практично рамен обем — целиот раст е ценовен, што укажува на влез на поскапи антикоагуланси/третмани.
- **Антиинфективни (J)** — единствена голема група со пад (−3,7% во периодот, −5,5% во последната година) — позитивен сигнал за рационална употреба на антибиотици.
- **Антинеопластични/имуномодулатори (L)** — брз раст на мала база (+23,2% по износ) — навлегување на специјализирани имунотерапии и во амбулантската потрошувачка.
- **Респираторни (R) и ЦНС (N)** — стабилно второ и трето место по износ, со здрав двоцифрен раст (+20,9% и +19,6%).

Табела 3. Потрошувачка по АТЦ групи — број на реализирани рецепти

АТЦ група на лекови	2023	2024	2025	Δ 25/23
A Дигестивен тракт и метаболизам	4.445.481	4.728.156	4.948.401	+11,3%
B Крв и крвотворни органи	348.232	322.078	319.497	−8,3%
C Срце и крвни садови	10.220.544	10.490.951	11.212.919	+9,7%
D Дерматолошки лекови	207.263	191.625	214.250	+3,4%
G Генитоуринарен тракт и полови хормони	827.446	853.315	894.315	+8,1%
H Жлезди со внатрешно лачење*	454.981	527.523	555.273	+22,0%
J Антиинфективни за системска употреба	1.840.554	1.806.040	1.684.817	−8,5%
L Антинеопластични и имуномодулатори	42.261	39.825	53.074	+25,6%
M Коскено-мускулен систем	1.251.463	1.311.364	1.321.036	+5,6%
N Централен нервен систем (ЦНС)	4.058.133	4.166.891	4.382.305	+8,0%
P Антипаразитни лекови	23.543	25.491	24.787	+5,3%
R Респираторен систем	1.299.517	1.341.409	1.366.601	+5,2%
S Сензорни органи	297.492	317.354	328.634	+10,5%
V Останато	20.867	28.125	28.784	+37,9%
ВКУПНО	**25.337.777**	**26.150.147**	**27.334.693**	**+7,9%**

Извор: ФЗО

** со исклучок на полови хормони и инсулин.*

По обем, кардиоваскуларните лекови (C) се убедливо најбројни (над 11,2 милиони рецепти), следени од дигестивно-метаболните (A) и ЦНС (N). Споредбата на двете табели е аналитички клучна: групата C расте сличен процент по обем (+9,7%) и износ (+33,9%), но огромната разлика покажува дека растот на вредноста доаѓа од поскапи молекули, а не само од повеќе рецепти. Групата J е единствената со пад и по обем (−8,5%) и по износ.

Табела 4. Водечки лек по АТЦ група (по вкупен фактуриран износ, 2025)

АТЦ група	Водечки лек (по износ, 2025)
A Дигестивен тракт и метаболизам	metformin
B Крв и крвотворни органи	ticagrelor
C Срце и крвни садови	rosuvastatin
D Дерматолошки лекови	diflucortolone
G Генитоуринарен тракт и полови хормони	tamsulosin
H Жлезди со внатрешно лачење	levothyroxine

J Антиинфективни за системска употреба	cefixime
L Антинеопластични и имуномодулатори	mycophenolic acid
M Коскено-мускулен систем	diclofenac
N Централен нервен систем (ЦНС)	donepezil
P Антипаразитни лекови	albendazole
R Респираторен систем	formoterol + beclometasone
S Сензорни органи	brinzolamide
V Останато	препарат без глутен (брашно и млеко)

Извор: ФЗО

Табела 5. Топ 10 лекови по број на реализирани рецепти, 2023–2025

#	Генеричко име	АТЦ група	2023	2024	2025
1	metformin	A	1.880.802	1.961.477	2.036.515
2	pantoprazole	A	1.182.300	1.332.218	1.473.077
3	diazepam	N	1.345.509	1.357.384	1.360.669
4	enalapril	C	1.702.782	1.557.883	1.333.574
5	rosuvastatin	C	947.597	1.133.012	1.310.494
6	bisoprolol	C	1.187.432	1.233.505	1.245.026
7	atorvastatin	C	837.555	895.334	917.969
8	losartan	C	875.361	941.517	917.147
9	furosemide	C	751.075	798.788	871.162
10	lisinopril	C	957.014	913.064	807.759

Извор: ФЗО

Редоследот е според рангот во 2025 година. Истите 10 молекули ја сочинуваат најпотрошуваната кошница во сите три години.

Аналитички акценти:

- **Стабилна кардиометаболна кошница.** Истите 10 молекули доминираат во сите три години — претежно статини, АКЕ-инхибитори, сартани, бета-блокатори, диуретици и бигваниди, плус еден инхибитор на протонска пумпа и еден бензодиазепин.
- **metformin (A) цврсто на врвот.** Расте од 1,88 на 2,04 милиони рецепти и останува единствениот лек над 2 милиони рецепти.
- **pantoprazole (A) во подем.** Се искачува од 5. (2023) на 2. место (2025) — значаен пораст на употребата на инхибитори на протонска пумпа.
- **enalapril (C) во опаѓање.** Паѓа од 2. на 4. место (1,70 → 1,33 милиони) — поместување во рамки на антихипертензивите кон сартани и розувастатин.

Табела 6. Топ 10 лекови по вкупен фактуриран износ (ден.), 2023–2025

#	Генеричко име	АТЦ група	2023	2024	2025
1	rosuvastatin	C	199.528.834	241.348.997	279.123.403
2	formoterol + beclometasone**	R	127.267.206	145.072.037	166.676.445
3	metformin	A	133.598.861	152.526.050	162.200.027
4	pantoprazole	A	104.912.397	121.884.114	137.928.483
5	losartan	C	125.885.464	137.838.054	134.229.442
6	atorvastatin	C	119.521.694	128.438.185	131.282.556
7	tamsulosin	G	85.548.412	91.762.807	98.615.471
8	tiotropium bromide	R	–	84.239.139	97.052.952
9	cefixime	J	89.940.294	96.542.030	95.075.083

10	amoxicillin + clavulanic acid	J	97.570.747	98.758.175	91.473.946
—	salmeterol + fluticasone	R	75.599.218	–	–

Извор: ФЗО

*Редоследот е според рангот во 2025 година. Знакот „–“ означува дека лекот не влегол во топ 10 за таа година (не дека потрошувачката е нула). ** Износот за 2025 е усогласен со последните измени на Позитивната листа на лекови (АТЦ R03AK07/R03AK08).*

Аналитички акценти:

- **rosuvastatin (C) јасно прв по вредност.** Расте за околу +40% во периодот (199,5 → 279,1 млн.) и со 7,76% од вкупниот износ е најскапиот лек во амбулантската потрошувачка.
- **Респираторните комбинации значително растат.** „formoterol + beclometasone“ (R) се искачува на 2. место во 2025 (166,7 млн., +31% во периодот) — главен ценовен двигател во групата R; tiotropium (R) влегува во топ 10 од 2024.
- **Различен профил од обемот.** Топ 10 по износ меша кардиометаболни со респираторни терапии (R) и антибиотици од групата J (amoxiclav, cefixime), за разлика од претежно кардиометаболната кошница по обем.
- **Антибиотиците опаѓаат во 2025.** amoxicillin + clavulanic acid (J) и cefixime (J) бележат пад, во согласност со намалувањето на групата J.

Табела 7. Регионален преглед на потрошувачката на лекови во ПЗЗ, 2025

Регион	Број на рецепти	Вкупен износ (ден.)	Рецепти/осиг.	Износ/осиг. (ден.)
Вардарски	2.204.885	290.942.126	16,6	2.188,09
Источен	2.697.008	343.767.204	18,1	2.309,41
Југозападен	2.819.397	376.245.826	15,8	2.113,27
Југоисточен	2.468.846	309.210.628	17,1	2.140,64
Пелагониски	3.431.133	433.436.041	16,9	2.140,85
Полошки	3.104.573	400.954.902	12,0	1.549,43
Североисточен	2.181.219	286.393.003	14,7	1.928,13
Скопски	8.427.632	1.156.696.879	13,4	1.843,49
Вкупно (РСМ)	**27.334.693**	**3.597.646.608**	**14,8**	**1.953,62**

Извор: ФЗО

Скопскиот регион носи речиси една третина од сите рецепти и вкупниот износ во апсолутни бројки, но по осигуреник е под националниот просек. Спротивно, источниот регион со помал апсолутен обем има највисока потрошувачка по осигуреник.

Табела 8. Просечен број рецепти по осигуреник, по региони, 2023–2025

Регион	2023	2024	2025
Вардарски	15,0	16,1	16,6
Источен	16,7	17,3	18,1
Југозападен	14,5	15,2	15,8
Југоисточен	15,5	16,2	17,1
Пелагониски	15,4	16,3	16,9
Полошки	10,7	11,5	12,0
Североисточен	12,6	14,0	14,7
Скопски	13,2	12,9	13,4
Вкупно (РСМ)	**13,65**	**14,2**	**14,8**

Извор: ФЗО

2. Болнички лекови — секундарно и терцијарно ниво

Фондот е купувач на болничките здравствени услуги во чија цена се вклучени и лековите. Снабдувањето со лекови на установите на секундарно и терцијарно ниво се спроведува од самите ЈЗУ и Министерството за здравство преку постапки за јавни набавки, па нивните цени немаат директен трошочен ефект врз осигурениците. За болничката здравствена заштита, на Листата на лекови со утврдена референтна цена, во 2023 година се опфатени 309 лекови по генерика, а според податоците за 2025 година — 326 лекови по генерика (со определена форма и јачина) или 620 лекови по заштитено име (со определена форма и јачина).

Табела 9. Расходи на ЈЗУ за лекови и медицински материјали (податоци од трезор)

Показател	2023	2024	2025
Расходи за лекови и мед. материјали (млн. ден.)	8.550,8	9.746,9	9.253,9
Годишна промена	+30%	+14%	−5%

Извор: ФЗО

Ставката ги обединува лековите и медицинските материјали, па не претставува чиста потрошувачка само на лекови.

Аналитички акценти:

- **Пресврт во трендот.** По два силни последователни раста (+30% во 2023 и +14% во 2024) следи првиот пад (−5%) во 2025 година. Ова сугерира стабилизација и консолидација на болничките набавки, односно делумно поместување на трошокот за скапи терапии кон механизмот на условни буџети (Сегмент 3).
- **Методолошка забелешка.** Бидејќи трезорската ставка ги обединува лековите и медицинските материјали, апсолутните износи треба да се толкуваат како горна граница на болничката потрошувачка на лекови.

Проценка на структурата: лекови наспроти медицински материјали

Бидејќи скапите и иновативните лекови се финансираат преку условните буџети (Сегмент 3), болничката трезорска ставка содржи претежно поевтини рутински лекови (антибиотици, аналгетици, анестетици, инфузиони раствори и сл.) заедно со медицинските материјали. Поделбата може приближно да се процени со помош на вкупниот пазар на лекови во РСМ.

Табела 10. Триангулација на структурата на болничката трезорска ставка, 2025 (милијарди денари)

Ставка	Износ (со ДДВ)
Вкупен пазар на лекови во РСМ (≈ 250 мил. евра нето без ДДВ)	≈ 16,1
– Позитивна А листа (Фонд)	3,6
– Условни буџети за лекови (Фонд)	4,4
– Приватна малопродажба и ОЦП (проценето)	≈ 5,3
= Резидуал — болнички лекови (трезор)	≈ 2,8
Болничка трезорска ставка (лекови + материјали)	9,25
⇒ проценет дел за медицински материјали	≈ 6,5

Извор: ФЗО

Конверзија по курс 1 € ≈ 61,5 ден. Проценка од редот на величина, не точна сметководствена поделба. Приватната малопродажба и ОЦП се проценети резидуално од вкупниот пазар.

Заклучок од проценката: во болничката трезорска ставка лековите учествуваат со приближно една третина (≈ 2,5–3,5 милијарди денари, или ≈ 27–38%), додека медицинските материјали сочинуваат приближно две третини (≈ 5,8–6,8 милијарди денари, или ≈ 62–73%). Ова ја потврдува претпоставката дека во овој канал се сместени претежно поевтините лекови, додека високовредните терапии се финансираат преку условните буџети.

3. Условни буџети за лекови

Условните надоместоци (буџети) се посебен дел од годишните договорени надоместоци што ЈЗУ ги добиваат за извршување точно дефиниран вид и обем услуги. Овој дел се фокусира исклучиво на условните буџети наменети за лекови, кои во голема мера покриваат модерни и иновативни терапии кај ограничен број пациенти во терцијарните клиники, при што најголемиот дел од нив не се на Позитивната листа и бараат претходна согласност од Министерството за здравство и Фондот.

Табела 11. Реализирани условни буџети за лекови, 2023–2025

Показател	2023	2024	2025	Δ 25/23
Реализиран условен буџет за лекови (ден.)	2.444.599.156	3.014.852.046	4.397.818.154	+79,9%
Број ЈЗУ со условен буџет за лекови	12	12	14	—

Извор: ФЗО

Условните буџети за лекови се најбрзорастечкиот сегмент во целата фармацевтска потрошувачка — за две години се зголемени за речиси 80%. Притоа бројот на клиники што користат ваков буџет се проширува (12 → 14 во 2025), а средствата остануваат силно концентрирани во неколку терцијарни центри.

Табела 12. Условен буџет за лекови по здравствена установа, 2023–2026 (милиони денари)

Здравствена установа	2023	2024	2025	2026
УК за радиотерапија и онкологија – Скопје	1.320	1.635	2.400	2.850
УК за детски болести – Скопје	349,5	626,9	931	1.169
УК за очни болести – Скопје	25	25	48	65
УК за хематологија – Скопје	330	290	409	470
УК за неврологија – Скопје	165,3	202	371	451
УК за нефрологија – Скопје	3,9	7	5,7	17,5
УК за ревматологија – Скопје	149	136	121	200
УК за гастроентерохепатологија – Скопје	61,7	55	74	135
УК за пулмологија и алергологија – Скопје	2,4	5	6	13
УК за психијатрија – Скопје	17,8	13	20	20
УК за дерматологија – Скопје	3	3	2,4	15
УК за инфективни болести и фебрилни состојби – Скопје	17	17	–	34
УК за кардиологија – Скопје	–	–	4	19
УК за ендокринологија, дијабетес и мет. нарушувања – Скопје	–	–	4,9	5
СБ за нефрологија – Струга	–	–	0,4	2,7
УК ТОАРИЛУЦ – Скопје	–	–	–	0,6
Институт за трансфузиона медицина на РСМ – Скопје	–	–	–	190
ВКУПЕН ИЗНОС (за лекови)	**2.444,6**	**3.014,9**	**4.397,8**	**5.656,8**

Извор: ФЗО

Износите за 2023–2025 се реализирани (искористени) средства, а за 2026 — одобрен буџет. Знакот „–“ означува дека установата не користела условен буџет за лекови во таа година.

Аналитички акценти:

- **Двете доминантни клиники.** УК за радиотерапија и онкологија сама носи над половина од буџетот за лекови (2.400 млн. во 2025, +81,8% во периодот), а УК за детски болести бележи раст од +166% (349,5 → 931 млн.) — педијатриската онкологија/хематологија е најдинамичната точка.

- **Следната група установи.** По двата водечки центри, најголеми буџети имаат УК за хематологија (409 млн. во 2025), УК за неврологија (371 млн.) и УК за ревматологија (121 млн.) — претежно носители на биолошка и имуномодулаторна терапија.
- **Концентрација наспроти ширење.** Иако бројот на клиники со буџет за лекови расте, огромниот дел од средствата остануваат во неколку терцијарни центри со високоспецијализирана и скапа терапија.
- **Растот продолжува во 2026.** Одобрениот буџет за лекови за 2026 изнесува 5.656,8 млн. денари — пораст од +28,6% врз реализираното во 2025. Како нова установа влегува Институтот за трансфузиона медицина (190 млн.).
- **Очекувана стабилизација.** По периодот на интензивен раст, веројатно ќе следи постепена стабилизација на условните буџети — слично на болничките набавки преку трезор, кои по неколку силни порасти се израмнија (−5%) во 2025 година.
- **Иновативни и вонлистовни терапии.** Овој механизам е главниот канал преку кој системот финансира биолошки и иновативни лекови што не се на Позитивната листа; во 2023 преку него е воведена и модулаторна терапија за цистична фиброза (240 млн.).

Заклучоци и препораки

Поместување на тежиштето на трошокот

Анализата на трите сегменти открива јасно поместување на тежиштето на фармацевтскиот трошок во системот. Широката амбулантска потрошувачка преку Позитивната А листа расте умерено и предвидливо (околу +10% годишно по износ), при што растот е претежно ценовно-структурен, а не волуменски, и е концентриран во стабилна кардиометаболна кошница од десетина молекули.

Доминација на иновативните терапии

Потрошувачката преку условните буџети за лекови — каналот на иновативните и високоспецијализирани терапии — расте со далеку највисока стапка (+80% за две години). Сè поголем дел од растот на фармацевтските расходи го носат скапите, иновативни терапии наменети за ограничен број пациенти во терцијарните клиники, наспроти масовната примарна потрошувачка.

Очекувана стабилизација

Болничката потрошувачка, по период на силен раст, за прв пат се стабилизира во 2025 година (−5%). По истата логика, по интензивниот раст на условните буџети веројатно ќе следи постепена стабилизација, како што веќе се случи кај болничките набавки преку трезор.

Структура на болничката потрошувачка

Бидејќи скапите лекови се финансираат преку условните буџети, во болничката трезорска ставка лековите учествуваат со приближно една третина, додека останатите две третини се медицински материјали. Ова треба да се има предвид при толкување на вкупните болнички расходи.

Приоритетни задачи

Се поставуваат три паралелни приоритетни задачи: прво, одржување на достапноста и рационалната употреба на масовните примарни терапии (особено кардиоваскуларните и антиинфективните, каде веќе се гледаат охрабрувачки сигнали за контрола), второ, постепен вклучување на нови терапии и трето, обезбедување одржлив и предвидлив механизам за финансирање на иновативните терапии, чиј буџетски притисок може да продолжи да расте.

Препораки за натамошна анализа

- **Раздвојување на болничките расходи.** Трезорската ставка да се разложи на чисти лекови наспроти медицински материјали, за попрецизно следење на болничката фармацевтска потрошувачка.
- **Споредба со вкупниот пазар.** Потрошувачката на Фондот да се следи во однос на вкупниот пазар на лекови во РСМ (≈ 250 мил. евра нето), за оценка на јавниот наспроти приватниот удел и на структурата болнички лекови/материјали.
- **Следење на ценовниот ефект.** Со оглед на тоа дека растот е претежно ценовен, корисно е воведување индикатор за просечна вредност по рецепт по АТЦ група, со цел рано откривање на скапи нови молекули.
- **Поврзување со DRG/CMI.** Болничката потрошувачка на лекови да се анализира во контекст на ДСГ структурата и CMI трендовите, за да се разбере врската меѓу сложеноста на случаите и трошокот за терапии.

Овие чекори би овозможиле наредниот извештајот да премине од дескриптивна кон целосно аналитичка слика на фармацевтската потрошувачка во системот.